

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

248699

การมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลเด็กเจ็บป่วยเฉียบพลันที่เข้ารับการรักษา
ในโรงพยาบาล ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

มณีเมร ตุลานูตร

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤศจิกายน 2554

600256045

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

248699

การมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลเด็กเจ็บป่วยเฉียบพลันที่เข้ารับการรักษา
ในโรงพยาบาล ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

มณีมร ตุลาบุตร

วิทยานิพนธ์นี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤศจิกายน 2554

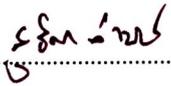
การมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลเด็กเจ็บป่วยเฉียบพลันที่เข้ารับการรักษา
ในโรงพยาบาล ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

มณีมร ตูลาบุตร

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร. ทศพร คำผลศิริ

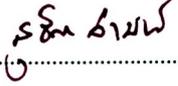

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์สุธิศา ล่ามช้าง

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. พัชราภรณ์ อารีย์

.....กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรีพรรณ กันธวัง

.....กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิมล ชนสุวรรณ

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์สุธิศา ล่ามช้าง

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
รองศาสตราจารย์ ดร. พัชราภรณ์ อารีย์

23 พฤศจิกายน 2554

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์สุธิตา ถ้ำช้างและรองศาสตราจารย์ ดร. พิชราภรณ์ อารีย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ รวมถึงข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ในทุกขั้นตอนของวิทยานิพนธ์ตลอดจนตรวจสอบและช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่มาโดยตลอด รวมทั้งการสนับสนุนและเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกประทับใจและซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบ โครงร่างวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้ข้อคิดเห็นและคำชี้แนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ สหวันนะเขตประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และ China Medical Board ที่สนับสนุนทุนการศึกษาในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หัวหน้าแผนก หัวหน้าพยาบาล รวมทั้งบุคลากรทุกท่านในหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลแขวงสะหวันนะเขต และโรงพยาบาลแขวงจำปาสัก ที่อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาการศึกษาวิจัย โดยเฉพาะผู้ช่วยวิจัยที่ให้ความช่วยเหลือในการรวบรวมข้อมูล ตลอดจนมารดาเด็กเจ็บป่วยเฉียบพลันทุกท่านที่กรุณาเอื้อเพื่อเสียสละเวลาให้ความร่วมมือ ทำให้การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณครอบครัวที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือด้วยความรักความห่วงใย และเป็นกำลังใจมาตลอดและขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ นักศึกษาด้วยกันที่เป็นกำลังใจและช่วยเหลือเกื้อกูลผู้วิจัยตลอดมา คุณความดีและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบแด่บุพการี คณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ มารดาเด็กเจ็บป่วยเฉียบพลันตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลเด็กเจ็บป่วยเฉียบพลันที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้เขียน นางมณีพร ตูลาบุตร

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลกุมารเวชศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ สุธิศา	ลำมช้าง	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ ดร. พัชรภรณ์	อารีย์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

248699

การมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลเด็กเจ็บป่วยเฉียบพลันที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล เป็นแนวคิดสำคัญก่อให้เกิดผลดีทั้งเด็กเจ็บป่วย บิดามารดา และพยาบาล การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลเด็กเจ็บป่วยเฉียบพลันที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมของบิดามารดาในการดูแลเด็กเจ็บป่วยของเชปป์ (Schepp, 1995) เป็นแนวคิดในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือมารดาของเด็กเจ็บป่วยเฉียบพลัน อายุ 1 เดือน - 5 ปี จำนวน 85 ราย และพยาบาลจำนวน 30 ราย โรงพยาบาลแขวงจำปาสัก และโรงพยาบาลแขวงสะหวันนะเขต ระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึง เดือนกันยายน พ.ศ. 2554 เลือกกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบประเมินการมีส่วนร่วมของบิดามารดาในการดูแลเด็กเจ็บป่วยในโรงพยาบาลของเชปป์ (Schepp, 1995) แปลเป็นภาษาไทยด้วยวิธีย้อนกลับโดยฉิกานต์ ไชยชนะและคณะ (2546) แบบสอบถามความรุนแรงของโรคตามการรับรู้ของบิดามารดาของไกรวรร กาพันธ์และคณะ (2553) แบบสอบถามความรู้ของมารดาเกี่ยวกับการเจ็บป่วยของเด็กที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และแบบสอบถามความคิดเห็นของพยาบาลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลเด็กเจ็บป่วยเฉียบพลันที่ผู้วิจัยคัดแปลงมาจากแบบประเมินการมีส่วนร่วมของบิดามารดาในการดูแลเด็กเจ็บป่วยในโรงพยาบาลของฉิกานต์ ไชยชนะ และคณะ

(2546) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติสัมพันธ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และ สถิติสัมพันธ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน

ผลการศึกษามีดังนี้

1. มารดาทุกรายมีส่วนร่วมในการดูแลเด็กเจ็บป่วยเฉียบพลัน โดยร้อยละ 61.2 มีส่วนร่วมในการดูแลเด็กเจ็บป่วยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลเด็กเจ็บป่วยเฉียบพลันรายด้านพบว่า มารดาส่วนใหญ่ร้อยละ 96.5 มีส่วนร่วมด้านกิจกรรมที่ทำประจำอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 58.8 มีส่วนร่วมด้านกิจกรรมการพยาบาล และร้อยละ 68.2 มีส่วนร่วมด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 50.6 มีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย และร้อยละ 4.7 ไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2. การมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลเด็กเจ็บป่วยเฉียบพลันมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรุนแรงของโรคตามการรับรู้ของมารดา และความรู้ของมารดาเกี่ยวกับการเจ็บป่วยเฉียบพลันของเด็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .417, p < .01$ และ $r = .225, p < .05$ ตามลำดับ) และการมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลเด็กเจ็บป่วยเฉียบพลันไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของพยาบาลต่อการมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลเด็กเจ็บป่วย

ผลการศึกษานี้ เป็นข้อมูลที่ช่วยให้เข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลเด็กเจ็บป่วยเฉียบพลันและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และสามารถใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลเด็กเจ็บป่วยเฉียบพลันที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวต่อไป

Thesis Title Maternal Participation in Caring for Hospitalized Children with Acute Illness, Lao People's Democratic Republic and Related Factors

Author Mrs. Manimone Tourabout

Degree Master of Nursing Science (Pediatric Nursing)

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Suthisa	Lamchang	Advisor
Associate Professor Dr. Patcharaporn	Aree	Co-advisor

ABSTRACT

248699

Maternal participation in caring for hospitalized children with acute illness is an important concept that beneficial for children, parents and also nurses. The purpose of this correlational descriptive research was to examine maternal participation in caring for hospitalized children with acute illness, Lao People's Democratic Republic and related factors. Schepp's concept of parents participation (1995) was used as a framework of the study. The study sample, selected by purposive sampling, included 85 mothers of children with acute illness aged from one month to 5 years, and 30 nurses in Campssak hospital and Savanakheth hospital during July to September 2011. The study instruments composed of Parents Participation Scales of Schepp (1995), which was translated in to Thai by Chaichana et al (2003); Scale of Severity of the Child's Illness as Perceived by Parent, which was developed by Kaphan et al (2010); Maternal Knowledge on Child's Illness Questionnaire, which was developed by the researcher; and Nurse's Opinion in Maternal Participation Questionnaire, which was modified from Parents Participation Scales of Chaichana et al (2003). Data were analyzed using descriptive statistics, Pearson's correlation coefficient, and Spearman rank correlation.

The study results revealed that:

1. All mothers participated in caring for children with acute illness. Sixty one point two percent reported participating in their children the overall of care at a high level. When considering each aspect of care, most of the mothers (96.5%) reported participating in routine care at a high level, fifty eight point eight percent reported participating in technical care and sixty eight point two percent reported participating in information sharing at a high level. Fifty point six percent of mother reported participating in decision - making at low level while four point seven percent do not participate in decision - making.

2. Maternal participation in caring for children with acute illness had a statistically significant positive relationship with severity of the child's illness as perceived by the mother and maternal knowledge about the child's illness ($r = .419, p < .01$ and $r = .225, p < .05$, respectively). Maternal participation in caring for children with acute illness has no relationship with nurse's opinion in maternal participation in caring for children.

This study results provided information for understanding maternal participation in caring for children with acute illness and related factors, and this information can be used as a guide to promote maternal participation in caring for children with acute illness in Lao People's Democratic Republic.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	7
คำถามการวิจัย	7
นิยามศัพท์	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
การเจ็บป่วยเฉียบพลันในเด็ก	9
แนวคิดของการมีส่วนร่วมของบิดามารดา	
ในการดูแลเด็กเจ็บป่วยในโรงพยาบาล	18
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของบิดามารดา	
ในการดูแลเด็กเจ็บป่วยเฉียบพลัน	32
กรอบแนวคิดการวิจัย	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	44
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	45
ขั้นตอนและวิธีการรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
การอภิปรายผล	58
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	67
สรุปผลการวิจัย	67
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	68
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	69
เอกสารอ้างอิง	70
ภาคผนวก	79
ภาคผนวก ก เอกสารรับรองโครงการวิจัย	80
ภาคผนวก ข เอกสารการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	81
ภาคผนวก ค รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	87
ภาคผนวก ง การคำนวณค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา	89
ภาคผนวก จ จำนวนและร้อยละของการมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแล เด็กเจ็บป่วยเฉียบพลัน ในหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม รายชื่อในแต่ละด้าน	90
ภาคผนวก ฉ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของมารดา ในการดูแลเด็กเจ็บป่วยเฉียบพลัน	93
ภาคผนวก ช เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	95
ประวัติผู้เขียน	109

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของมารดาเด็กเจ็บป่วยเฉียบพลัน จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ประสบการณ์ในการดูแลเด็กเจ็บป่วยใน โรงพยาบาล และการได้รับคำแนะนำเรื่องการดูแลเด็กเจ็บป่วย เฉียบพลัน	50
2	จำนวนและร้อยละของเด็กเจ็บป่วยจำแนกตามอายุ การวินิจฉัยโรค จำนวนครั้งที่รับการรักษาในโรงพยาบาล ระยะเวลาที่เข้ารับการรักษา ในโรงพยาบาล และการรักษาที่ได้รับ	52
3	จำนวนและร้อยละของบุคคลของพยาบาลในหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม จำแนกตามอายุ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งการทำงาน และ ประสบการณ์การปฏิบัติงานดูแลเด็กเจ็บป่วยเฉียบพลัน	54
4	จำนวนและร้อยละของการมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลเด็ก เจ็บป่วยเฉียบพลัน ในหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม โดยรวมและรายด้าน ในแต่ละระดับ	55
5	ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลเด็ก เจ็บป่วยเฉียบพลันกับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	57
จ	จำนวนและร้อยละของการมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลเด็ก เจ็บป่วยเฉียบพลัน ในหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม รายข้อในแต่ละด้าน	90
จ.1	จำนวนและร้อยละของมารดาจำแนกตามระดับความรุนแรงของการ เจ็บป่วยเฉียบพลันของเด็กเจ็บป่วยตามการรับรู้ของมารดา	93
จ.2	จำนวนและร้อยละของมารดาจำแนกตามระดับความรู้ของมารดา เกี่ยวกับการเจ็บป่วยของเด็กเจ็บป่วยเฉียบพลัน	93
จ.3	จำนวนและร้อยละของพยาบาลจำแนกตามระดับความคิดเห็นของ พยาบาลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลเด็กเจ็บป่วย เฉียบพลัน ในหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม	94